

Tolstoj
Leo**FELTÁMADÁS**Rod la Roque
Dolores del Rio

péntektől a Belvárosiban

Az alföldi művészet Szegeden való koncentrálásának legfontosabb feltételei az állandó kiállítási csarnok**Beszélgetés Zombory Lajossal, a szolnoki művésztelep vezetőjével**

Az alföldi művészek tárlata sok érdekes művet, de sok eredeti egyéniséget is hozott a városba. A kiállítás miatt ide utazott rövid időre a szolnoki művésztelep nagyhírű vezetője, Zombory Lajos is, aki ezüstösen csillogó szakálla alatt a fiatalság derűjével, optimista hitével, a folytonos fejlődés és tanulás bölcs tanaival jött el fiatal művésztársaihoz, hogy buzdítsa őket és segítse talpraállítani a vidéki művészsorsban eltárlatlanodott bizalmukat.

Zombory Lajos mint festő a legnagyobbak között van és Szegednek minden oka meglett volna, hogy ezt a nagyhírességű művészt, aki szegedi, megtartsa magának, vagy legalább is olyan kultuszt üzzön belőle, kamatoztatva eme születési kiváltságot a maga kincseinek nagyobbitására, mint Kaposvár tette mindvégig Rippl-Rónaival. De Zomboryt Szolnok mellé kötötte a véletlen — vagy szülővárosa indolenciája és Zombory nagy művészte, szerző ereje az ottani művésztelepnek szerzett dícsőséget, a szolnoki kulturát emelte híressé, Szolnok közízlését nevelte olyanná, hogy palota és kunyhó verseng egymással művészetrajongásban.

Zombory Lajos, aki a müncheni Zügel tanítványa, állatképeivel, az Alföld hétköznapijaival, az alföldi munka festői dicsőítésével, a józan realitásnak költőivé nemesített őszinteségével érte el a magyar festészetben kimagasló pozícióját. Már mint híres festő került Szolnokra, a mintarajziskolának ott megalapított telepére, amelynek tanára lett Fényes Adolfal és Szlányival együtt.

Azóta huszonöt év telt el, a Szolnok körüli táj és népelet bevándorolt az Alföldet jelentő festészet örök panteonjába, habár a szolnoki művésztelep a háború után mint iskola megszűnt és csak néhány ottmaradt művész fonálán szövi tovább fennmaradását.

Zombory Lajosnak tehát gazdag tapasztalatai vannak a művésztelepek és művészasszociációk terén, amelyeket az AME okulására, a jövőben itt kifejlesztendő festészet centralizációjának hasznára a *Délmagyarország* munkatársának elmondott.

— Egy művésztelepnek csak akkor van létjogosultsága — kezdte Zombory —, ha az egyszersmint iskola is, ahol a növendékek együttesen, közösen, egymás hatásából, fantáziájából is tanulva, dolgozhatnak. Hogy ez mennyire fontos így, annak bizonyítására messzi időkbe kellene visszamenni. A bizonyítás helyett szóljon egy negatívum, aminek meggyőző ereje van. Rembrandtnak is volt festőiskolája, de a nagy németalföldi a növendégeit szigorúan elkülönítette egymástól, sohasem inspirálhatta egyik a másikat. Az eredmény pedig az lett, hogy Rembrandt nem tudott festőgenerációt nevelni, tanítványai elkedvetlenedtek, elkallódtak.

A művészethez tehát társasnevelés kell,

egy bizonyos közös célnak közös kifejlesztése, mint volt a szolnoki művésztelepen, amely a Tiszavidék szépségeiből akart típust létesíteni. A művésztelep kizárólag művészekkel nem reuzálhat, mert a festők, akik a legszabadabb emberfajta, nem szoríthatók egy fedél alá.

— Művészeti központ, amelyet Szeged is akar, kétféleképpen oldható meg. Vagy iskolát állítanak fel, akkor egy telken építendő nagy pavillonban lakhatnak és tanulhatnak a növendékek, vagy pedig művészeknek adnak egymástól távolos helyen ateliéket és felállítják sürgősen

az állandó kiállítási csarnokot.

Ez mindennél fontosabb és legbiztosabb módja az összetartásra-össztkelésnek és az egész alföldi művészet Szegedre-csalogatásának.

— A csarnokot, ha nincsen pénz, ideiglenesen felépíthetik deszkából, külsőleg művészi kidolgozással, mint a bécsi Secesszio, vagy más külföldi csarnokok, amelyek élettartama körülbelül tíz év. A csarnok részére a legszebb helye a Stefánjának a felsőkereskedelmi iskola előtti tere, vagy a Szentgyörgy-ucca kezdetén levő régi kiskaszinó lehetne. A felállítása, esetleg renoválás pedig nem kerülne többre tízezer pengőnél. Hogy mit jelentene Szegednek a művészeknek nyújtott támogatás és munkaalkalom, csak a szolnoki példával bizonyítom.

Szolnokon nincsen valamirevaló parasztház, amelynek falán ne lógna művészi festmény,

a butorzáttól az edényekig iparművészeti izléssel rendezkednek be és ha Szolnokon tárlat van,

a 39. ezer lakosságú kis városban négy-ötezer ember látogatja meg a kiállítást,

közöttük kofák, földmivesek a leglelkesebb

**Ötletek, eszmék, tervek
a határvárossá degradált Szeged
megmentésére****Mit tehetnénk Szegedért?****A Délmagyarország ankétja**

A *Délmagyarország* vasárnapi száma ankétot hirdet Szeged gazdasági életének megmentése és továbbfejlesztése érdekében. Eszméket, ötleteket keres, törekvő lélekkel próbálkozik életrekelteni valamely hatalmas eszmét, mely valóra váltana minden álmot, minden reményt.

Mit kellene tenni?! — Hangzik fel a reménykedő kérdés.

De valóban mit lehetne tenni Szeged és annak népe érdekében? Mit lehetne véghezvinni, amely életet, jólétet, mozgást teremtené a város falai között, amely biztosítaná a tisztességes lét minden feltételét, amely esetleg példát adhatna mindazoknak a testvérvárosoknak, amelyek Szeged szomorú sorsára jutva tápot adó területeiktől megfosztottak.

Kétségenkívül az első és legfontosabb teendő kikeresni azokat a lehetőségeket, amelyekre egy-egy város földrajzi fekvésénél, vízi utainál, talajának anyagánál és összeköttetéseinél sulyánál fogva, szinte *predesztinálva* van. Ezek kikutatása után az anyagi lehetőségek

pártfogók. A művésztelepnek nagy szerepe van a helyi kultúra növelésében és ma Szolnokon nem építenek se magán-, se városi házat, nem ültetnek be parkot, hogy a művésztelep vezetőitől művészi tervet ne kérnének.

— Mit lehetne ebben az irányban sürgősen tenni Szegeden? — kérdeztük.

— Meleg társadalmi és baráti együttélést, megértést létesíteni művészek és közönség között — válaszolta Zombory Lajos. Állandó kiállítási teremről gondoskodni, idővel 50—100 növendékekkel felállítani a festőakadémiát. Ezen az uton Szegedből rövid időn belül második Düsseldorf lehetne. Az AME jó uton jár, de kezdeményezése csak akkor vezethet sikerre, ha fel fogja ismerni a Képzőművészeti Társaság is nagy misszióját és a hatósággal együtt segít a tervek megvalósításában.

Nem tagadjuk, némi lehangoltságot érezünk e beszélgetés után. Szegeden, a majd másfélszázézer lakosságú városban csak százhatvan-kétszáz ember látogat meg egy-egy tárlatot. A lakosság nagyrésze azt se tudja, mi fán terem a festmény, a hatóság pedig fázva és félve huzódzik az ecsettel teremtett világozástól.

Lengyel Vilma.

kikutatása, a befektetések nagysága, a szükséges pénzek biztosítása a nagy teendő.

Mert legyünk tisztában azzal, hogy

kicsinyes kezdésekkel próbálkozni egyáltalán nem érdemes.

Nagy eszmék, nagy tervek keresztülvitele szükséges ahhoz, hogy Szeged közgazdasága kárpótolvá legyen az elvesztett Bánátért. A nagy tervek és koncepciók megteremtéséhez pedig

nagy befektetés, nagy energiák megmozgatása szükséges.

Ezt pedig, ahogy a helyzetet ismerem, *magánvállalkozástól, a mai súlyos gazdasági depressziótól lethargikus merevedettségben tengődő kereskedelemtől, ipartól és mezőgazdaságtól várni és remélni sem lehet.* Közgazdasági életünk egész komplexuma egyik napról a másikra tengeti életét, a súlyos adók és kamatláb szinte megbénítanak minden kérdést.

BELVAROSI MOZI

Június 7-én, csütörtökön

LAURA LA PLANTE**A legvidámabb özvegy**

7 fejtetőre állított vidám felvonásban.

Nem repris!**Nem repris!**

Előadások kezdete 5, 7, 9, vasár- és ünnepnap 3, 5, 7 és 9 órakor.

KORZO MOZI

Június 7-én, csütörtökön

Kokaincsempészek

dráma 7 felvonásban. — Főszereplő:

CONWAY TEARLE.

Azonkívül:

NIONGA dráma 7 felvonásban

Előadások kezdete 5, 7, 9, vasár- és ünnepnap 3, 5, 7, 9 órakor.

BELVAROSI MOZI

Június 8, 9. és 10-én, péntektől vasárnapig

FELTÁMADÁS.

Tolstoj Leo világhírű regénye filmen 10 felv.-ban. Főszereplők:

ROD LA ROQUE és DOLORES DEL RIO

Azonkívül:

Buster szépségverseny.

Vígjáték 2 felvonásban.

A mindenes vőlegény.

Amerikai burleszk 2 felv.

Előadások kezdete: 5, 7, 9, vasár- és ünnepnap 3, 5, 7, 9 órakor.

KORZO MOZI

Június 8, 9. és 10-én, péntektől vasárnapig

A szoknyás kapitány.

(Szerelemi részvénytársaság.)

Vígjáték 7 felvonásban. — Főszereplő: **DOLORES COSTELLO.**

Azonkívül:

Ki a viharból.Dráma 6 felvonásban. Főszereplő **Edmund Burns.**

Előadások kezdete 5, 7, 9, vasár- és ünnepnap 3, 5, 7 és 9 órakor.